

DUMITRU CONSTANTIN OLLĂNESCU-ASCANIO
(1849-1908)

Membru titular al Academiei Române

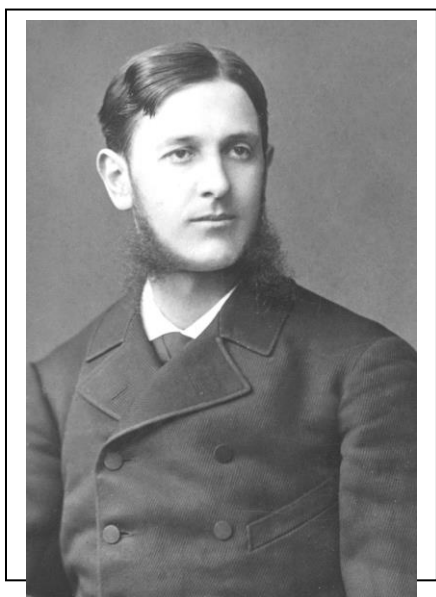
11 martie 1893

Vicepreședinte al Academiei Române

(1 aprilie 1898 – 6 aprilie 1900; 2 aprilie 1903 – 28 martie 1906)

Discurs de recepție: Vasile Alecsandri (25 martie 1894)

Dr. Horia DUMITRESCU,
Directorul Muzeului Vrancei, membru corespondent
al Academiei Oamenilor de Știință a României

PRIMUL ACADEMICIAN AL VRANCEI. Dacă în Focșanii de altădată, Ollănescu era un nume rostit cu respect, astăzi el este uitat aproape cu desăvârșire. Câți focșăneni știu sau își mai aduc aminte că în această familie s-a născut primul academician originar din Vrancea, în persoana lui Dumitru (Dimitrie), întâiul născut din cei șapte copii ai cuplului Constantin și Maria (născută Caloian) Ollănescu.

Figură proeminentă a culturii românești de la sfârșitul secolului al XIX-lea - bucurându-se în timpul vieții de o deosebită considerație, de însemnate onoruri sociale și literare - juristul, diplomatul, poetul, prozatorul, dramaturgul, criticul literar, eseistul, traducătorul și academicianul Dumitru C. Ollănescu s-a născut în Focșani la 21 martie 1849. Tatăl său, Constantin, a fost unul din zeloșii membri ai Societății Filarmonice.

Viitorul scriitor, diplomat și academician și-a început studiile în orașul natal și le-a continuat la Colegiul „Sf. Sava” din București și la Institutul Academic din Iași, pe care l-a absolvit în 1868¹.

În anul următor, împreună cu Ștefan C. Michăilescu, Grigore Tocilescu și Gheorghe (George) Dem Teodorescu, participă la întemeierea Societății „Românismul”, condusă de Bogdan Petriceicu Hașdeu².

Între anii 1870 - 1873 a studiat în străinătate (în Germania și la Facultățile de Drept din Paris și Bruxelles), de unde s-a întors în țară cu titlurile de doctor în Drept și în Științele Administrative și Politice.

Carierea și-o va începe în magistratură, fiind substituit de procuror la Tribunalul din Tecuci: „o mică reședință de județ gospodărește îngrijită și locuită de oameni cărora li place a trăi

¹ Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900, Editura Academiei R. S. R., București, 1979, p. 644.

² Ibidem.

curat și liniștit”³. Din luna martie 1874, Ollănescu lucrează ca procuror de primă instanță pe lângă Tribunalul Districtului Tecuci.

Nicolae Petrașcu - unul dintre prietenii, colaboratorii și admiratorii lui cei mai statornici - ne-a lăsat un portret al lui Ollănescu, transpunând parcă în cuvinte, pe cel realizat mai târziu de George Demetrescu Mirea:

*„Înalt, frumos la corp ca și la față, care-i era albă și fină; părul negru și lucios, bătând în albastru; cu cărare dreaptă și subțire ca undreaua, lângă care pieptănătura, dată spre tâmples, părea ca de-acolo; cu streășina părului proaspăt pierdută dinapoi, atinsă, s-ar fi zis, în fiecare zi cu foarfeca, de-i dădea pururea o înfățișare de adolescent; favoritele abia mijind, tot negre; ochii de asemenea negri și strălucitori; sprâncenele subțiri, mustața rasă, umbletul legănat, cu o ușoară înclinare a capului în cadența pasului; atitudinea serioasă, gesturile rari și precise; privirea de sus, cu un aer de mândrie care ținea la distanță și care-i creștea și mai mult frumusețea dându-i ceva de îndepărtat, ceva cu greu de apropiat, ca un fel de fruct oprit; glasul puțin gutural, graiul neaoș românesc. Îmbrăcămintea, a unui om discret în eleganță, fără nimic exagerat, nici ostentativ, dar totdeauna foarte curată și în culori închise. De departe, înfățișarea lui părea a unui străin, a unui diplomat apusean; de aproape îi recunoșteai numaidecât trăsăturile curat românești. Din toată ființa-i se desprindea un farmec, pe care puțini oameni în lume îl au”*⁴.

Ca magistrat *„rechizitoriile lui de la Tribunal, spre deosebire de cele din trecut, erau călăuzite totdeauna de un modern și nobil sentiment umanitar, iar, ca formă ele erau scurte, concise și colorate, într-o frumoasă românească, din care pricină atrăgeau multă lume în sala de ședințe”*⁵.

Pentru o scurtă perioadă (ianuarie – mai 1876), Ollănescu a îndeplinit funcția de primar al Tecuciului – oraș cu circa 10.000 de locuitori -, *„părinte al Orașului”* - cum obișnuia să spună râzând.

Pe perioada cât a fost primar, a stat în gazdă în casa boierului tecucean Țigănuș *„casă veche, albă și mare, cu acoperișul înalt de șindrilă neagră și pusă departe tocmai în fundul curții, unde ajungeai pe o lungă alee de flori”*⁶.

Foarte aproape de el locuia poetul Theodor Șerbănescu, *„Toderiță”*, prietenul lui de toate zilele.

Serile, primarul Ollănescu le petrecea în casa Plitosaiei, a cărei fiică, Aurelia, era soția academicianului Alexandru Papadopol – Calimah.

În această casă a avut prilejul Nicolae Petrașcu, copil fiind, să-l cunoască și să vorbească cu Ollănescu. A avut cinstea ca la examenul de patru clase primare să asiste cel pe care îl asculta la Tribunal sau după trăsura căruia alerga ca să vadă unde cobora. În scurtul timp cât Ascanio a fost primar, *„s-au adus multe îmbunătățiri orașului și, pentru întâia oară, s-a văzut acolo un monument sculptural, bustul unui om de bine, Săndulescu, la inaugurarea căruia Ollănescu, deși răcit, a ținut un discurs cu gâtul înfășurat în batistă”*⁷.

În zilele de sărbători mari, Ascanio venea la familia lui din Focșani, unde îl așteptau mama, surorile și frații săi.

Viața de provincie era prea îngustă pentru aspirațiile lui Ollănescu care a părăsit Tecuciul și a sosit în București. Grație protecției lui Mihail Kogălniceanu, a intrat în diplomatie, fiind numit secretar de Legație la Constantinopol. Misiunea diplomatică română se afla situată pe malurile Bosforului, la Buiukdere, în frumoasa Vilă Ulman. Aici a avut ca șef de misiune pe Dumitru

³ Nicolae Iorga, *România cum era până la 1918*, vol. II, *Moldova și Dobrogea*, Ediție îngrijită de Lucian Cursaru, Editura Minerva, București, 1972, p. 213-214.

⁴ N. Petrașcu, *Dimitrie C. Ollănescu (Ascanio)*, Editura Cultura Națională, București, 1926, p. 11-12.

⁵ *Ibidem*, p. 12.

⁶ *Ibidem*, p. 13.

⁷ *Ibidem*.

Brătianu, despre care Ollănescu spunea mai târziu că era un om „*strașnic de cinstit și iubit de Sultanul mai mult decât toți ambasadorii*”⁸.

Ollănescu-Ascanio s-a căsătorit cu Eugenia, fiica lui Constantin Strat – proprietar din Iași - și a Pulheriei (născută Feștilă) Strat, „*ființă drăguță și blândă, dar delicată ca sănătate*”⁹.

Dota constituită la căsătoria ei a fost de 20.000 de galbeni, din care, până în 1882 - când Constantin Strat și-a scris testamentul -, Ascanio primise 4.000 de galbeni.

Din această căsătorie s-a născut o copilă, în anul 1878, Elena (Lilly), care, din nefericire, a moștenit sănătatea delicată a mamei, astfel încât, după doi ani de la căsătoria ei cu atașatul de Legație, Alexandru Telemac (1909), s-a stins de boala de care murise și mama ei în anul 1887.

Câtva timp după aceea, Ollănescu a fost numit, mai întâi, director și, apoi, secretar general al Ministerului de Externe, având ca șef pe Ion Câmpineanu, fiul marelui patriot pașoptist Ioan Câmpineanu.

La 8 / 20 septembrie 1879 s-a adoptat Legea privind stabilirea noilor ranguri diplomatice ale reprezentanților români în străinătate. Șefii misiunilor diplomatice ale României în străinătate erau împărțiți în trei clase: în clasa întâi intrau trimișii extraordinari și miniștrii plenipotențieri, în a doua, miniștrii retendenți, iar în clasa a treia, însărcinații cu afaceri. La cel dintâi concurs de atașat al Ministerului de Externe, în anul 1885, Nicolae Petrașcu s-a prezentat împreună cu Duiliu Zamfirescu. Președintele comisiei examinatoare a fost Ollănescu. În acel timp, șeful Direcției Politice a Ministerului de Externe era Alexandru Em. - Lahovary, al Direcției Consulare - I. Papiniu, șef al Arhivei - nuvelistul Nicolae D. Popescu, iar șeful Contabilității - Costache Eustațiu¹⁰.

În 1886, Ollănescu a fost trimis ca însărcinat cu Afaceri la Viena (titularul Legației a fost Petre Mavrogheni între 28 ianuarie 1885 - 8 aprilie 1887). Relațiile României cu Austro-Ungaria nu erau armonioase, dar Ollănescu „*știu să se strecoare cu multă abilitate prin Balplatz și avù de înregistrat chiar câteva succese serioase*”¹¹.

La celebrul Burgtheater, în vara anului 1887, juca inegalabila Agatha Bârsescu, actriță care și-a făcut debutul pe scena teatrului românesc în piesa „*Pe malul gârlei*” scrisă de către Ollănescu-Ascanio.

Întors în 1887 în București, Ollănescu s-a căsătorit a doua oară cu Maria Manu, născută Bâscoveanu „*femeie frumoasă și impozantă, căreia cunoscuții îi ziceau „la pêche”, făcând aluzie la fața ei ca piersica*”¹². La 31 ianuarie 1889, Ascanio a fost numit ministru plenipotențiar la Atena. Perioada petrecută la Atena a fost una liniștită, care i-a permis lui Ascanio să își continue preocupările literare.

Duiliu Zamfirescu, secretar II de Legație la Roma a fost transferat cu același grad la Legația română din Atena, începând cu 1 iunie 1892. Cei doi focșăneni s-au bucurat unul de compania celuilalt, până când Ollănescu a plecat în concediu cu soția sa. Peste câteva luni Ollănescu s-a retras definitiv din diplomație (3 octombrie 1892, când guvernul elen a rupt relațiile diplomatice cu România) în care intrase din 1876, întorcându-se la București și fixându-și locuința în strada Popa Tatu, colț cu strada Fântânei (azi strada Nuferilor). Pe aceeași stradă și-a luat casă și diplomatul, scriitorul și criticul de artă Nicolae Petrașcu, retras și el din diplomație, ceea ce le-a permis celor doi să nu mai aibă relații ierarhice, de la superior la subaltern. Nu era săptămână să nu se vadă de două - trei ori, iar în vacanță, când venea Duiliu Zamfirescu de la Roma, nu era aproape zi să nu se vadă toți trei acasă la Ollănescu, unde prelungeau serata până la miezul nopții.

---

⁸ *Ibidem*, p. 16.

⁹ *Ibidem*, p. 17.

¹⁰ *Ibidem*, p. 20-21.

¹¹ *Ibidem*, p. 34.

¹² *Ibidem*, p. 35.

Ollănescu-Ascanio a fost în două rânduri membru în Comitetul Teatrului Național din București (1884-1888 și 1897-1901) și a avut, în acest fel, posibilitatea să cunoască îndeaproape pe marii actori ai timpului și să le urmărească evoluția scenică.

În întâlnirile lor aproape zilnice, Ollănescu și Nicolae Petrașcu, discutau și despre tarele societății românești și remediile care puteau fi aduse spre a le îndrepta.

Ca urmare a acestor discuții, Ollănescu și-a propus să înființeze prin anii 1893 - 1894 Cercul Amicilor Literaturii și Artei Române în intenția sa de a încerca „*să introducă, în straturile noastre mai de sus, gustul literilor și artei naționale, și, în vieța scriitorilor și artiștilor, o politeță sau cel puțin o cuviință*”¹³.

În câteva seri, Ollănescu și Petrașcu au conceput Statutele Cercului și Ollănescu-Ascanio le-a redactat. Apoi, a invitat la el acasă literați și artiști, între care: Ion Luca Caragiale, George Ionescu – Gion, Anghel Demetrescu, Ștefan Michăilescu, George Coșbuc, Gheorghe Bengescu – Dabija, Haralamb Lecca, Vasile D. Păun, arhitectul Ioan Mincu - focșănean de origine, pictorii Nicolae Grigorescu și George Demetrescu Mirea, Eduard Wachmann, Ștefan Sihleanu, Nottara, doctorul Istrati, muzicantul George Ștefănescu, Grigore Păucescu, N. Mandrea, Novian, Grigore Tocilescu, inginerul N. Cucu, maiorul adjutant I. Istrati, frații doctorul și pictorul Petrașcu ș.a.¹⁴.

Peste un an, s-a înființat revista „*Literatură și Artă Română*”, încredințată lui Nicolae Petrașcu. Ea a apărut lunar, la București, începând cu 25 noiembrie 1896, cu coperta desenată de Ioan Mincu și cu un „*Cuvânt începător*” scris de către directorul ei, Nicolae Petrașcu.

Primul număr a publicat poezia „*Reînvierea*” de Ollănescu, nuvela lui Duiliu Zamfirescu „*Cu bilet circular*”, iar ca ilustrații artistice apăreau bustul lui Alecsandri de sculptorul Ioan Georgescu, Mercur - panou decorativ - de George Demetrescu Mirea etc.

În revistă au publicat poezii și Carmen Sylva, Theodor Șerbănescu, Ștefan O. Iosif, Dimitrie Anghel, Alexandru Vlahuță, Dimitrie R. Rosetti, Haralamb G. Lecca, Vasile Militaru, George Tutoveanu. Nume sonore au publicat proză: Nicolae Iorga – note de călătorie și articole de istorie -, Grigore G. Tocilescu, Take Ionescu, Th. Florescu, Vasile Grigoroviță, Adamescu, Gala Galaction, G. Dem Teodorescu, Pompiliu Eliad, Tafrafi, Apostolescu ș. a.

Ea a reprodus lucrările artistice ale pictorilor Nicolae Grigorescu, Mirea și Andreescu, ale sculptorilor Ioan Georgescu, Ștefan Popescu, Arthur Verona, Gheorghe Petrașcu, G. Vermon, Constantin Artachino, Ipolit Strâmbulescu și alții, precum și compozițiile muzicale ale lui George Enescu, George Ștefănescu, Dumitrescu.

Dar, mai presus de toate, revista a publicat, pentru întâia oară la noi, sute de vederi pitorești și interesante din țară, mănăstiri, cule, obiecte de muzeu, odăjdii românești care formează o colecție impresionantă.

Prin paginile acestei reviste, Ollănescu - Ascanio a inițiat adevărate bătălii pentru acordarea unor importante premii literare lui Ion Luca Caragiale, Alexandru Vlahuță sau Ștefan O. Iosif, prezintă rapoarte, în acest sens, la sesiuni ale Academiei Române, protestează atunci când aceștia sunt înlăturați de pe lista laureaților.

Ollănescu-Ascanio * a devenit membru al „*Junimii*” în anul 1878 - an în care au intrat în această societate literară și Caragiale, Teodor T. Burada, T. Istrati, Gheorghe Scheletti,

---

¹³ *Ibidem*, p. 49.

¹⁴ *Ibidem*.

* **Ascanio.** a) În mitologia greacă și romană Ascanio este fiul lui Enea și al Creusei, fiica lui Priam. b) Titlul unui roman scris în 1843 de Alexandre Dumas, în care autorul descrie, în maniera sa, sejurul la curtea lui Francisc I (1515-1547) a celebrului sculptor florentin Benvenuto Cellini și a fratelui său Ascanio, iubitul ducese d'Étampes. Charles - Camille Saint - Saëns (1825 - 1921) a compus o operă în cinci acte (1890), pe un libret de L. Gallet. Nicolae Filimon (1819-1865) a scris nuvela (neterminată) „*Ascanio și Eleonora*”. Pseudonimul Ascanio a fost folosit și de istoricul literar, editorul și gazetarul Ion Scurtu (17 martie 1877 – 23 iulie 1922). Vezi *Larousse du XXe siècle en six volumes. Publié sous la direction de Paul Augé*, Tome Premier, Librairie Larousse, Paris, 1928, p. 377; Dr. C. Diaconovich, *Enciclopedia Română. Publicată din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunii Pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român*, Tomul II, Copepode - Keman (Cuprinde 8402 articole cu o hartă, 2 adnexe și 20 ilustrațiuni în text), Editura și Tiparul lui W. Krafft, Sibiu, 1900, p. 416).

Constantin Constantiniu, V. Bosie, C. Dimitrescu – Iași și Constantin Meissner. A colaborat constant la „*Convorbiri literare*” până în 1895; aici a publicat versuri originale, traduceri, proză, piese de teatru, articole, studii. În această perioadă a fost un apropiat al lui Titu Maiorescu și a avut șansa să-l cunoască și pe Mihai Eminescu.

În perioada 15 aprilie – 5 noiembrie 1900 urma să se organizeze, la Paris, Expoziția Universală. Pentru o cât mai bună participare a țării, s-a constituit Comisiunea Centrală Consultativă, formată din 428 de membri, personalități din toate domeniile de activitate: Petre Sebeșanu Aurelian, Grigore Antipa, Vintilă Brătianu, C. I. Brătianu, generalul Constantin Barozzi – șeful Statului Major, Petre P. Carp, Nicolae Cretzulescu – președintele Ateneului Român, Nicolae Grigorescu – pictor, Carol Göbl, Alexandru Marghiloman, Dimitrie Ollănescu – Ascanio – vicepreședintele Academiei Române, Petru Poni, Grigore Ștefănescu, Grigore Tocilescu, Anghel Saligny – directorul general al C. F. R. ș. a. Regulamentul pentru participarea României la Expozițiunea Universală din Paris de la 1900, a fost promulgat prin Înaltul Decret 1945 din 22 mai 1898. Conform art. 3, comisarul general era numit prin Decret Regal, funcția fiind onorifică. Președintele Academiei Petru Poni a fost numit în acest post. Căzând guvernul Dimitrie A. Sturdza, Petru Poni și-a dat demisia și în Consiliul de Miniștri au fost discuții aprinse pentru numirea comisarului general al Expoziției române. Unii l-au susținut pe prințul George Bibescu care trăise mai mult la Paris.

Până la urmă s-a impus propunerea lui Nicolae Fleva, ministrul Agriculturii și Domeniilor, - „*Tribunul*”, cum îi spunea lumea - care l-a desemnat pe Ollănescu „*fiindcă el se înălțase prin însușirile lui*” și, probabil, pentru că era focșănean, ca și ministrul.

Expoziția română din 1900 a fost superioară celei din 1889 „*în care abia am putut să facem față chiar printre națiunile mici din Balcani*”.

În duminica în care s-au împărțit premiile, Ollănescu-Ascanio a fost „*atât de radios fericit*”, cum nu-l mai văzuse nimeni până atunci. Avea și motive serioase, deoarece numai la clasa „*produse agricole*”, România a obținut cinci mari premii, 85 medalii de aur, 76 de bronz etc., în total 311 recompense - adică cu 33 mai mult decât a obținut în 1889 întreaga noastră expoziție - pentru 328 expozanți, adică 95 % dintre ei au fost medaliați. Grâul cel mai bogat în gluten din toate țările lumii a fost grâul lui Petre Carp de la Țibănești, recolta anului 1898, din care președintele Republicii Franceze, Emile Loubet „*el însuși agricultor, foarte impresionat, a luat o probă în buzunar*”.

La cele 120 de clase ale Expoziției Universale de la Paris, din cei 2.146 de expozanți ai României, 1.091 au obținut 47 premii mari, 227 medalii de aur, 354 medalii de argint, 314 medalii de bronz și 149 mențiuni onorabile.

Melodia „*Unde ești ?*”, pe versurile lui Theodor Șerbănescu ajunsese atât de populară, încât la Expoziția de la Paris „*nu numai că era cerută de toți străinii, dar profesorul Mago Ferrero, un compozitor brazilian, a găsit-o atât de originală și atât de sentimentală, cuvinte și muzică, că a tradus-o în spaniolă, făcând-o pentru 12 voci, punând-o și păstrând-o ca o bucată de mare preț în repertoriul său*”¹⁵.

Cunoscut în cercurile diplomatice europene, Ollănescu-Ascanio a fost invitat să țină o conferință la Congresul Internațional Diplomatic din Paris, unde a vorbit asupra „*României de 50 de ani încoace*”.

Conferința, ținută în limba franceză „*avu foarte mare succes, și el fu felicitat de toată lumea aceea diplomatică*”¹⁶.

În zilele următoare, Ollănescu a fost primit de către președintele Republicii Franceze Emile Loubet și invitat, apoi „*în câteva oteluri somptuoase ale nobleței franceze, ca în acela al Prințului Roland Bonaparte, Avenue d'Iena, unde era revărsată o profuzie de obiecte de artă și o*

¹⁵ Ion N. Oprea, *Nu doar Theodor Șerbănescu, ci o familie ...*, în *Pro Saeculum*, Anul IX, nr. 3 – 4 (63 – 64), 15 aprilie – 1 iunie 2010, p. 53.

¹⁶ N. Petrașcu, *op. cit.*, p. 62.

biblioteca științifică, plus numeroase colecțiuni, toate într'un cadru de o vechime și de un gust cu totul rar"¹⁷.

Ca poet, Ollănescu-Ascanio a debutat în anul 1870 în „*Foaia societății «Românismul»*” cu un ciclu de „*Doine*”, în care brodează motive culte pe o canava populară.

Publicate mai întâi în diverse numere ale revistei „*Literatură și artă română*”, poeziile de după culegerea de „*Doine*” vor apărea într-un volum abia în 1901, volum reunind creații realizate în răstimp de 20 de ani (1878-1898).

Ollănescu-Ascanio și-a repartizat poeziile din unicul său volum („*Poezii*”, 1878-1898) în trei secțiuni: „*Lirice*”, „*Eroice*” și „*Satirice*”. Debutul scenic a avut loc la 9 octombrie 1877, istorica zi a inaugurării Teatrului Național.

Nu era vorba de un debut ca dramaturg, ci de traducerea, împreună cu poetul Theodor Șerbănescu, a poemului dramatic, „*Le rêve de Dochia*” („*Visul Dochiei*”) de Frédéric Damé, poet dramatic tradus în versuri de Ollănescu.

Prima piesă originală a fost comedia într-un act „*Pe malul gârlei*”, apărută în „*Convorbiri literare*” din 1 octombrie 1878, sub titlul „*Lupul și barza*”. Premiera comediei a avut loc pe scena Teatrului Național bucureștean, la 15 octombrie 1878.

Piesa a fost prezentată și la Focșani, în ziua de 21 noiembrie 1913, cu prilejul inaugurării Teatrului Comunal „*Maior Gheorghe Pastia*”¹⁸. Alte comedii au fost: „*Pribeagul*” - jucată tot la Teatrul Național, în ziua de 8 ianuarie 1879 -, „*Fanny*” – întruchipată scenic tot la Teatrul Național, 16 octombrie 1885 -, „*Primul bal*” – premiera piesei a avut loc în stagiunea 1893 – 1894 la Teatrul Național din București.

Ollănescu-Ascanio a fost unul din nuveliștii înzestrați de la sfârșitul secolului al XIX-lea: „*Fata spânzuratului*”, „*Banul alb*”, „*Petre Cioclu*”, „*Burdumba*”, „*Isprava lui Pandur*”, „*Zile de ploaie*”, „*Gilla*”.

Este autorul unui amplu studiu monografic intitulat „*Teatrul la români*”, în care face un istoric atât al teatrului popular, cât și al celui cult.

Ollănescu-Ascanio a fost și un înzestrat traducător al lui Horațiu. A studiat la Paris cu specialiști recunoscuți ai operei poetului latin. A intenționat să traducă în întregime opera poetului Horațiu, dar nu a reușit decât să tâlmăcească epistolele, odele și epodele, două satire și integral, pentru întâia oară la noi, „*Arta poetică*”.

Din literatura franceză, Ollănescu a tradus „*Ruy Blas*” de Victor Hugo. A mai tradus din Caius Valerius Catullus / Catul, François Coppée, Ivan Sergheevici Turgheniev, Multatuli.

Realizările lui din plan literar, au fost convingătoare pentru ca numele lui să se impună în cultura națională și să aibă recunoașterea binemeritată¹⁹.

Secțiunea literară a Academiei, în ședința din 27 martie 1892, a luat două decizii pe care urma să le supună plenului spre aprobare:

- constituirea biroului pentru anul 1892-1893, alegând președinte pe Gheorghe Sion și vice-președinte pe Titu Maiorescu

- alegerea a doi membri corespondenți în persoana dr. Gustav Weigand – cunoscut prin studiile sale asupra dialectului macedo - român – și a lui D. C. Ollănescu²⁰.

În ședința XXV din 30 martie / 11 aprilie 1892, s-a citit procesul – verbal al ședinței din 27 martie. În ședința XXVI din 31 martie / 12 aprilie s-a procedat la alegerea membrilor activi și corespondenți propuși de către cele trei Secțiuni ale Academiei.

Dumitru C. Ollănescu a întrunit 18 voturi pentru și 2 contra, fiind ales membru corespondent al Secțiunii literare²¹. În acel moment, era ministrul nostru plenipotențiar la Atena.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ Ionuț Iliescu, Horia Dumitrescu, *Cititoriile Maiorului Pastia*, Editura Pallas, Focșani, 2004, p. 43.

¹⁹ Vezi detalii în Horia Dumitrescu, *Scritorul, diplomatul și academicianul Dumitru (Dimitrie) Constantin Ollănescu-Ascanio (1849-1908)*, Editura Pallas, Focșani, 2014, p. 133-168.

²⁰ Analele Academiei Române. Seria II – Tomul XIV. 1891-1892. Partea administrativă și desbaterile, Lito – Tipografia „*Carol Göbl*”, București, 1893, p. 121-122.

²¹ *Ibidem*, p. 128.

În cadrul aceleiași ședințe, Grigore G. Tocilescu a prezentat raportul Comisiei premiilor anuale. Una dintre propuneri îl viza pe Ollănescu pentru a i se acorda Premiul Năsturel-Herescu, în valoare de 4.000 lei pentru traducerea în versuri românești a scrierilor poetului Horațiu: „*Ode, Epode, Carmen saeculare*” și „*Ad Pisones*”. Academicianul Nicolae Quintescu a apreciat că „*traducerea dlui Ollănescu este un monument literar românesc; limba curată, eleganța versurilor în care d-l Ollănescu a redat românește scrierile atât de greu de tradus ale lui Horațiu, constituie merite pe care Academia este datorare să le recompenseze prin premiul ei*”²². La rândul său, Alexandru Roman, membru fondator al Societății Academice Române, s-a declarat convins „*pe deplin de exactitatea traducerii dlui Ollănescu. Nici una din traduceri germane, pe care d-sa le cunoaște, nu sunt așa bine făcute ca aceasta românească*”²³.

Supusă la vot, propunerea Comisiei de a se acorda lui Ollănescu premiul Năsturel-Herescu a fost aprobată cu 17 voturi pentru și 2 contra²⁴.

În ședința din 9 martie 1893 a Secțiunii literare ținută sub președinția lui Titu Maiorescu s-a discutat la ordinea de zi alegerea a doi membri activi (titulari) în locurile vacante lăsate de către Vasile Alecsandri și Gheorghe Sion. După mai multe discuțiuni și propuneri de diferite persoane s-a optat pentru Anton Naum și Dumitru C. Ollănescu, fiecare obținând unanimitatea sufragiilor membrilor prezenți, respectiv 8 voturi.

Ca membru corespondent, Iosif Vulcan l-a propus pe Alexandru Vlahuță, care, la rândul-i, a obținut tot opt voturi²⁵.

În ședința XV din 11 / 23 martie 1893 a Academiei, s-a procedat la alegerea membrilor activi propuși de către Secțiuni.

Au fost aleși membri în Secțiunea literară: Anton Naum – 17 voturi pentru, 5 contra din 22 votanți; Dumitru C. Ollănescu – 18 voturi pentru, 4 contra din 22 votanți. Ca membru corespondent român pentru Secția literară a fost ales Alexandru Vlahuță, care a întrunit 20 voturi pentru, 1 contra din 21 votanți²⁶.

Dumitru C. Ollănescu, în ședința publică din 12 / 24 martie 1893, adresează Academiei următoarele cuvinte:

„*«Domnilor și prea onorați Colegi,*

« Dati-mi voe să vin, cu inima plină de recunoștință, a Vă aduce mulțumirile cele mai căldurose pentru înalta onoare ce mi-ați făcut chiamându-mă, pe mine modest lucrător, să iau scaun aci alături cu Dvóstre ilustri reprezentanți și maestri ai cugetărei române.

« Intr'adevăr de anul trecut Academia a revărsat cu prisos asupra-mi generositatea și buna sa voință, cari nu au asemănare decât dór cu indulgența ei cea mare cătră mine. Sînt cu atât mai fericit însă de aceste distincțiuni, cu cât socotesc, că ele nu se îndrepteză în deosebi meritelor persoanei ori lucrării mele, ci sunt mai mult o pildă și un îndemn dat tinerimei muncitoare, care iubește binele și frumosul, dovedindu-i că ușile acestei templu sunt larg deschise tuturor și că ospitalitatea se distribue aci cu aceeaș darnicie celui smerit ca și celui mai glorios.

« Ore vulturul, regele măreț al spațiului nu se urcă el pe aceeaș cale cu ciocârliă, pribéga cântăreț, până la sóre ? ... Cei mari și cei mici odată intrați aici au o singură țintă: înfrățirea prin muncă, iar idealul tuturor este înălțarea și răspândirea cât mai luminósă și mai depărtată a simțirii și a limbei românești, căci cine își iubește și-și cinstește limba, își iubește și cinstește néamul și Patria.

« Încă odată, Domnilor și prea onorați Colegi, din tot sufletul vă mulțumesc tuturor în deobște și fie-căruia în parte și vă rog a fi deplin încredințați, că mă voi silii să mă fac vrednic și de acum înainte de acésta a Dvóstre încredere și de atâta dragoste »”²⁷.

²² *Ibidem*, p. 129.

²³ *Ibidem*, p. 129-130.

²⁴ *Ibidem*, p. 130.

²⁵ Analele Academiei Române. Seria II – Tomul XV. 1892-1893. Partea administrativă și debaterile, Lito – Tipografia „*Carol Göbl*”, București, 1893, p. 162-163.

²⁶ *Ibidem*, p. 97; „*Familia*”, 21 martie st. v / 2 aprilie st. n., Nr. 12, Anul XXIX, 1893, Oradea-Mare, p. 142.

²⁷ Analele Academiei Române. Seria II – Tomul XV. 1892 – 1893 ..., p. 99.

După această cuvântare, Dumitru C. Ollănescu a citit un elogiu în versuri intitulat „*La mormântul lui Alecsandri – Apologie*”²⁸.

În ședința din 15 martie 1893, Ollănescu mărturisește că este hotărât să-și facă discursul de recepțiune despre Alecsandri și că speră să-l poată termina pentru sesiunea viitoare²⁹.

Programul ședinței publice solemne a Academiei Române din 25 martie 1894, a fost următorul:

„Președinția M. S. Regelui, asistat de A. S. R. Principele Ferdinand al României.

M. S. Regele, bine-voesce a deschide ședința, dând cuvântul d-lui D. C. Ollănescu.

D-l D. C. Ollănescu dă cetire discursului său de recepțiune despre: Vasile Alecsandri.

M. S. Regele bine – voesce a suspenda ședința.

M. S. Regele, la redeschiderea ședinței, bine – voesce a da cuvântul d-lui I. C. Negruzzi.

*D-l I. C. Negruzzi cetesce răspunsul său la discursul de recepțiune al d-lui D. C. Ollănescu”*³⁰.

Un asemenea eveniment nu putea trece neobservat în presa vremii:

„Săptămâna trecută, un alt membru nou, dl D. C. Ollănescu, a avut onórea d’a fi ascultat d’un public atât de mare și mai cu sémă frumos, de care nu s’a mat văđut in localul areopagului nostru literar. Până și locul rezervat pentru membri a fost imprejmuit de dame, care formau astfel ghirlanda cea mai incântătoare.

In mijlocul acestei ghirlande atrăgea privirea tuturor o venerabilă matronă imbrăcată in negru, dna Paulina Alecsandri, neconsolabila văduvă a neuitatului nostru bard, vinită din lunca dela Mircești s’asculte panegiricul bine meritat ce avea să se rostéscă in memoria soțului ei, in ședința solemnă a Academiei, presidată de ênsuș regele Carol, in sala in fruntea căreia este aninat portretul marelui poet.

Simpaticul nostru coleg, dl D. C. Ollănescu, căruia cu plăcere i acordăm și titlul de cel mai frumos academician, făcând panegiricul lui Vasile Alecsandri, ni-l presintă in toate fazele vieții sale, cu condeiul dibaciu al unui om de litere și cu căldura unui ucenic care vine să vorbescă de măestrul seu. Ênsuș poet și autor dramatic, ne făcù portretul literar al lui Alecsandri, cu niște trăsături de o frumusețe artistică și intr’o românescă elegantă și totuș simplă, incât îți erá drag să-l tot ascuți.

A zugrăvit epoca in care a început să lucreze poetul; a analizat lucrările sale, incepând dela primele sale incercări: nuvela « Buchetiera de Florența », poesia « Baba Clónța » și până la « Cântecul ginteii latine » și « Peneș Curcanul ». A vorbit de activitatea lui ca autor dramatic, care a culminat cu « Despot Vodă » și « Fântâna Blandusiei ».

Din vieța lui particulară a atins delicat primul seu amor, când « omul sfințește ceea ce crede și innalță pân’ la dumneđeire ceea ce iubește ». A făcut un tablou ademenitor al luncei din Mircești, farmecul căreia Alecsandri i-a atribuit partea cea mai mare a talentului seu, unde séra la gura sobei « dedea drum gurei » și deschidea sacul plin de povești și unde serbătórea cea mai frumósă erá când sosiá prietenul seu Ion Ghica.

Calitatea de frunte a lui Alecsandri erá bunéatea; a fost bun soț, bun tată și mai cu sémă bunic.

In curênd vom publicá un fragment și din acest discurs.

In numele Academiei i-a respuns dl Iacob Negruzzi, care prin acest respuns ș-a făcut totodată și discursul de recepțiune.

A început prin niște amintiri drăgálașe din copilărie, când părintele seu Const. Negruzzi și V. Alecsandri petrecând impreună, declamá poesii pentru cari Alecsandri il lăudá spunêndu-i că are să fie un artist mare ca Millo.

²⁸ Vezi „*Familia*”, Nr. 14, 4 aprilie st. v / 16 aprilie st. n., Anul XXIX, 1893, Oradea – Mare, p. 157-160.

²⁹ Analele Academiei Române. Seria II – Tomul XV. 1892-1893 ..., p. 106.

³⁰ Analele Academiei Române. Seria II – Tomul XVI. 1893 – 1894. Partea administrativă și debaterile, Lito – Tipografia „*Carol Göbl*”, București, 1894, p. 203.

Accentuă influința lui Alecsandri și dise, că toți cei ce scriu astăzi la noi frumos și simplu, dela Alecsandri au învățat.

Apoi trecu la activitatea literară a recipiendarului * ca poet și ca autor dramatic și vorbi cu deosebit interes despre traducerea lui Horațiu, întreprinsă de noul membru și urmă:

« Știu bine, că sînt școli moderne ce ș-au făcut apariția și la noi, care condamnă studiul trecutului ca netrebuitor; care cred că poezia, precum artele în general, nu trebuie să aibă drept obiect numai frumosul, ci alte scopuri practice, politice sîu sociale. Ei vor poezia nu ca scop în sine, ci ca mijloc pentru dobîndirea unor rezultate la care aspiră; alții iarăș, inrudiți cu aceștia, descriu în așa numite versuri decadente ceea ce e mai puțin frumos în viața noastră și în natură, pare c'ar voi anume să pună în relief părțile cele mai urite ale omenimii. Negreșit că adepții acestei școli nu vor găsi plăcere în traducerile din Horațiu; dar să ne mîngăiăm cu idea că fenomenele de această natură sînt de puțină durată, repede trecătoare; în tot cazul nu pot trăi mai mult decît împlinirea dorințelor sîu prefacerea ideilor unei generațiuni: pe cînd elementul cel statornic, care a fost obiectul descrierii artiștilor și poezilor mari ai tuturor timpurilor, este interesant astăzi și va fi interesant și mâne, căci se ține de ceea ce e strîns legat cu ȋnsaș natura omenescă. De aceea, pe cînd multe opere ale unor poeți mai noi, chiar cu talent, nu trăesc adesea decît o epocă relativ scurtă, cei în adevăr geniali, ca Horațiu, se cetesc cu plăcere chiar după un așa lting șir de vécuri. Cînd poetul latin ne descrie frumusețea naturei, cînd vorbeșce de scurțimea ei și cînd — admirabil moralist ! — ne dă povețe de purtare și de înțelepciune, cînd tratéză de deșertăciunea măririlor umane sîu de valórea caracterelor energice și tari, tóte aceste sînt adevărate astăzi, cum au fost adevărate odinióră »³¹.

Discursul de recepțiune al lui Ollănescu a fost publicat în „Familia” – numerele 16 din 17 / 29 aprilie, 17 din 24 aprilie / 6 mai, 18 din 1 / 13 mai și 19 din 8 / 20 mai 1894.

Biografia proaspătului membru activ al Academiei a apărut tot în revista „Familia”:

„D. C. Ollanescu

Academia Română în sesiunea sa generală din anul trecut a ales cinci membri noi în locurile vacante. Unul din aceștia este dl D. C. Ollanescu, bine cunoscut ca poet, ca autor dramatic și ca traducător al lui Horațiu.

Noul membru ș-a ținut discursul de recepțiune în sesiunea anului curent cu un studiu despre Vasile Accesandri, din care tocmai publicăm un fragment mare.

Din incidentul acesta vinim să presintăm cettorilor noștri portretul seu, în giurul căruia drept cadră punem următórele schițe biografice:

S'a născut la 1849 în Focșani. A făcut studiile liceale la Bucureșci în liceul Sf. Sava, a luat bacalaureatul la Iași în 1868; apoi a mers în Germania, Francia și Belgia unde a studiat dreptul obținënd diploma de doctor utriusque juris; apoi literere, precum și șciințele politice și administrative.

Intors în țeră la 1873, servì cátva timp ca procuror de tribunal, apoi la 1876 intră în serviciul diplomatic ca șef al divisiiei politice în ministeriul de esterne, fiind ministru dl Nicolae Ionescu, colegul seu de ađi în Academie.

În 1880 fu trimis prim secretar la legațiunea din Constantinopole, unde remase ca însărcinat de afaceri, postul de ministru fiind vacant, până la 1883, cînd fu rechemat la ministeriu în Bucureșci, pentru a ocupá postul de director al serviciului consular, contencios și al convonțiunilor comerciale.

La 1884, dându-și dimisiunea, fu ales deputat al colegiului țerănesc din districtul Putna. La 1885 maiu fu numit inse secretar general al ministeriului afacerilor străine, în care calitate fu trimis a gerá legațiunea română din Viena, după încetarea din viétă a ministrului Mavrogheni, post ce ocupá după căderea guvernului liberal.

* **recipiendar** (inv.) = persoană care urma să fie primită (în mod solemn) într-o societate constituită; p. ext. - persoană desemnată pentru un titlu, o funcție.

³¹ „Familia”, 3 aprilie st. v / 15 aprilie st. n., Nr. 14, Anul XXX, 1894, Oradea-Mare, p. 164-165.

La 1890 fu numit trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Athena, post ce ocupă până azi, deși relațiunile diplomatice dintre România și Grecia sînt încă suspendate.

El este decorat cu medalia Bene - Merenti de aur încă dela 1879, pentru scrierile sale dramatice; cu « palmele » de oficer al instrucțiunii publice din Francia; e comandor cu placă al ordinului Francisc Iosif și Sf. Stanislas din Rusia; mare oficer al ordinului Coróna României; comandor al Stelei României, al ordinului Leopold (Belgia), Osmanie (Turcia), oficer al ordinului Sf. Anna (Rusia); posedă crucea de fer a Trecerii Dunării (în ultimul resboiu ruso – româno – turc.) A fost de mai multe ori încoronat pentru traduceri în limba română a poeziilor provençale de asociațiunea Felibrilor din sudul Franciei.

E membru al Academiei poliglote italiene și al Societății Literare Internațională din Paris; membru al Societății Geografice Române și al Siloghului Literar din Athena.

Scrierile sale literare sînt:

«Ruy Blas» dramă de Victor Hugo, tradusă în versuri române și de multe ori reprezentată cu mare succes în teatrele din România; « Oștenii noștri » comedie în 4 acte; «Visul Dochiei» apolog într'un act în versuri împreună cu Th. Șerbănescu; «Doctorul Satului» comedie în 2 acte; « Pe malul gârlei », « Fanny », « Pribégul » comedii într'un act în versuri; «După resboiu», « Primul bal » care s'a publicat în fôia noastră, comedii într'un act în prosă; «La mormântul poetului» apologie în versuri, asemenea publicată în fôia noastră. Tôte aceste jucate cu mult succes pe scena Teatrului Național din București.

A făcut traduceri în versuri rimate române a Odelor, Epodelor, Carmen Saeculare și Arta Poetica ale lui Horațiu, operă încoronată cu premiul Năsturel - Herescu de Academia Română în 1892, când a fost ales și membru corespondent al secțiunii literare.

A scris monografiile istorice asupra Turcilor, asupra Năravurilor orientale, Teatrului oriental și Religiiunilor din Asia.

A scris mai mult de 300 de bucăți de poezii lirice, descriptive; satire, ode, eroice, publicate în cele mai respândite reviste literare din România, unele apărute chiar în « Familia ». Cele mai multe înse s'au publicat sub pseudonimul « Ascanio », întocmai ca fragmentul ce ni-a pus la dispoziție pentru nr. de acum al foii noastre.

Romanul seu « Gheorghiiță Bucoveanu » (neterminat încă) și nuvelele sale «Dile de plôie» și «Fata spênđuratului » sînt mult gustate atît ca stil cât și ca originalitate a subiectului.

Ca scrieri politice are: O dare de sémă asupra Congresului și tractatului din Berlin; O monografie istorico – político – economică asupra Dobrogei și a Basarabiei.

Rapórtele sale publicate în Cartea Verde asupra incidentului Zappa sînt foarte aprețiate.

În vigórea bărbăției sale, cu o activitate atît de rodnică, putem să ne așteptăm încă la multe și prețioase produse literare»³².

În calitatea sa de membru al Academiei, Ollănescu – Ascanio a făcut numeroase donații celui mai înalt for științific al țării:

În ședința publică din 15 ianuarie 1893:

Depune originalul și traducerea unei scrisori din 8 decembrie 1879 a Patriarhului Ioachim din Constantinopol către Arhiepiscopul Pelagoniei Matei, relativă la măsurile luate și care se recomandă eparchioților pentru împiedicarea lucrărilor Societății Macedo – Române din București. De asemenea, depune un manuscris grecesc din secolul al XVIII-lea, cuprinzând diferite însemnări de interes istoric³³.

În ședința ordinară din 29 aprilie 1894:

Prezintă o copie în culori după așa numitul „Infanterist moldovean” („Ein sogenanter Moldauer Infanterist”), aflător în Muzeul istoric al Primăriei din Viena (tabloul nr. 507), original

³² Idem, nr. 19 din 8 mai st. v. / 20 mai st. n., Anul XXX, 1894, Oradea-Mare, p. 217-218.

³³ Analele Academiei Române. Seria II – Tomul XV. 1892-1893. Partea administrativă și debaterile, Lito – Tipografia „Carol Göbl”, București, 1893, p. 32 – 33.

de Moriz Sedeli și atrage atenția Academiei asupra faptului că nu se știe după ce document contemporan este făcut acest infanterist³⁴.

În ședința din 6 martie 1901:

Donează medalia de aur acordată Academiei la Expoziția Universală de la Paris din 1900.

Medalia era făcută din argint aurit (vermeille).

Dăruiește și placheta în metal alb reprezentând pavilionul României la acea Expoziție³⁵.

În ședința din 22 iunie 1901:

Prezintă în dar din partea lui A. Gianni, membru al Înaltei Curți de Casație, un hrisov original scris în limba slavonă scris pe pergament, cu pecetea atârnată și bine conservată, de la Ștefan Voevod, domnul Moldovei, din 24 aprilie 7028 (1520), precum și traducerea românească a unui hrisov de la Alexandru Voevod, domnul Moldovei, din 11 aprilie 7062 (1554)³⁶.

[Cei doi domni au fost: Ștefan cel Tânăr (Ștefăniță) care a domnit între 22 aprilie 1517 - 14 ianuarie 1527 și Alexandru Lăpușeanu, 4 – 12 septembrie 1552 – 30 noiembrie 1561 – prima domnie].

În ședința din 12 octombrie 1901:

Oferă Bibliotecii Academiei un album cu 314 publicațiuni făcute cu ocazia Expoziției Universale din Paris (1900) de către România, Franța, Finlanda, Spania, Elveția, Portugalia, Rusia, Suedia, Ungaria, Japonia, Austria, Serbia, Peru, Statele – Unite, Republica Sud – Africană, Belgia etc., diverse alte scrieri și o colecțiune de ziare ilustrate, tot cu același scop, pe care le-a însemnat într-o listă alăturată³⁷.

În ședința din ziua de 25 ianuarie 1902:

Ministerul Agriculturii a dăruit Academiei 50 de exemplare din publicația „*Raport general asupra participării României la Expoziția universală din Paris (1900) de Dimitrie C. Ollănescu*, București, 1901, pentru a fi împărțite membrilor Academiei.

În ședința din ziua de 31 ianuarie 1903:

Dăruiește Academiei publicația „*Einrichtung und Wirkung der deutschen Arbeiterversicherung*”, memoriu întocmit cu ocazia Expoziției de la Paris din 1900 de către Dr. L. Lass și Fr. Zahn, Berlin, 1900³⁸.

În ședința din 13 martie 1903:

Dăruiește un volum conținând 34 scrisori ale lui Vasile Alecsandri către Ascanio, manuscrisul lui Alecsandri „*Fântâna Blanduziei*”, cu o scrisoare și 28 scrisori ale lui Ion Ghica către Ollănescu, din anii 1879 – 1888³⁹.

În ședința din ziua de 23 mai 1903:

Prezintă diploma și o medalie de bronz acordate Academiei ca mare premiu la Expoziția Universală de la Paris din 1900, pentru publicațiile sale⁴⁰.

În ședința din ziua de 16 ianuarie 1904:

Prezintă în dar publicația făcută de Administrațiunea Generală a Asistenței publice din Paris, intitulată „*L'Assistance publique en 1900*”⁴¹.

În ședința din 29 octombrie 1904:

---

³⁴ Idem, Seria II – Tomul XVII. 1894 – 1895. Partea administrativă și desbaterile, Lito – Tipografia „*Carol Göbl*”, București, 1895, p. 2.

³⁵ Idem, Seria II – Tomul XXIII. 1900 – 1901 ..., p. 103 – 104).

³⁶ Idem, Seria II – Tomul XXIV. 1901-1902. Partea administrativă și desbaterile, Institutul de Arte Grafice „*Carol Göbl*”, București, 1901, p. 33.

³⁷ Ibidem, p. 53.

³⁸ Analele Academiei Române. Seria II – Tomul XXV. 1902 – 1903. Partea administrativă și desbaterile, Institutul de Arte Grafice „*Carol Göbl*”, București, 1903, p. 66.

³⁹ Ibidem, 124.

⁴⁰ Analele Academiei României. Seria II – Tomul XXVI. 1903 – 1904. Partea administrativă și desbaterile, Institutul de Arte Grafice „*Carol Göbl*”, București, 1904, p. 23.

⁴¹ Ibidem, p. 59.

Prezintă în dar din partea lui I. Prodan, membru al Înaltei Curți de Casație o scrisoare a lui Vasile Alecsandri, trimisă din Paris la 1857 „*Cătră D-lor Domnii Alegători din ținutul Bacăului, mulțumindu-le pentru alegerea sa în Divanul ad – hoc*”⁴².

Activitatea sa în cadrul Academiei Române a fost apreciată de către colegii săi care l-au ales vicepreședinte al acestui înalt for în două rânduri: 1 aprilie 1898 – 6 aprilie 1900 și 2 aprilie 1903 – 28 martie 1906.

Din păcate, prin anul 1906, boala de inimă a început să-l îngrijoreze, fără însă a-l descuraja sau a-l face să pară trist.

Boala de care suferea a progresat rapid și în dimineața zilei de 20 ianuarie 1908, ora 6, Ollănescu – Ascanio „*se stinse fără dureri, fără vaete, prin încetarea inimii lui de a mai bate ... S-ar putea zice că organul, prin care el trăia mai mult răspândind pururea căldură și iubire în juru-i și prin care omul din Ollănescu a fost superior celorlalte ipostase ale lui - obosit mai mult decât alte organe, a încetat cel dintâi de a mai trăi*”⁴³.

În ședința extraordinară din ziua de 20 ianuarie 1908, dr. Constantin Istrati – vicepreședinte al Academiei, a anunțat dureroasa veste și s-au hotărât următoarele:

- a) ca membrii Academiei să asiste *in corpore* la înmormântare;
- b) să se depună o coroană pe coșciug;
- c) să fie rugat d-l T. Maiorescu a țineă o cuvântare în numele Academiei, iar dacă d-sa va fi împiedicat din vreo cauză oarecare, să fie rugat d-l I. Bianu a face aceasta⁴⁴.

La trista ceremonie a înmormântării, marți, 22 ianuarie 1908, academicianul Ion Bianu a ținut următoarea cuvântare:

„*Adâncă și sfâșietoare durere ne-a strâns astăzi în jurul rămașițelor pieritoare ale aceluia de care ne-a legat dulcea prietenie, și care ne-a fost tuturor scumpul și iubitul Dumitru Ollănescu.*

«Inimile noastre sunt strânse de durere și buzele noastre tremură și nu sunt în stare să rostească cuvântul veșnicei despărțiri.

«Poetul durerii de mult a spus că: « totdeauna se strânge omului « inima cu durere - chiar când un străin este cel care pleacă și zice « veșnicul adio. » Dar noi, din mijlocul cărora pleacă - mult înainte de vreme - pe calea neînțoarsă a veșniciei, prietenul cel mai dulce, conlucrătorul cel mai plăcut !

«Dumitru Ollănescu a fost vieța lui întreagă preot al frumosului, a fost artistul simțirii și al gândirii frumoase, spuse în cea mai armonioasă și mai dulce vorbire românească. El a fost o floare a literaturii, a poeziei românești, înflorită în lumina și în căldura radiată dela marele, mult admiratul și iubitul său Alecsandri. Cele din urmă zile senine de putere ale vieții sale le-a consacrat Ollănescu glorificării marelui maestru, într'un poem de o înaltă frumusețe, rămas până acuma nepublicat.

«Mintea ageră și luminoasă a lui Ollănescu a fost totdeauna îndreptată spre frumosul poetic. În mijlocul ocupațiilor și lucrărilor pe cari le cereau serviciile diplomatice, în cari a făcut carieră, toate orele pe cari le trăia pentru dânsul, după placul său, toate erau date literaturii.

«Ani îndelungați a dat dânsul cu o neistovită plăcere traducerii lui Horațiu, muncă ale cărei mari greutăți le pot înțelege numai aceia cari s'au încercat în asemenea lucrări. A înzestrat astfel literatura, cultura neamului nostru, cu scrierile celui mai mare poet al Romei, înfățișate într'o formă românească de o eleganță neîntrecută.

*«Ani îndelungați versurile lui Ollănescu și scrierile lui în proză, au luminat paginile revistelor literare. El a înființat Societatea și revista pentru **Literatură și artă română**, năzuind a*

⁴² (Analele Academiei Române. Seria II – Tomul XXVII. 1904 – 1905 ..., p. 64.

⁴³ N. Petrașcu, *op. cit.*, p. 69-70.

⁴⁴ *Analele Academiei Române. Seria II – Tomul XIX 1907-1908. Partea administrative și debaterile*, Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl”, București, 1908, p. 66.

face ca în, societatea românească cultă să se cultive și să se prețuească literatura și arta românească.

«Teatrul a avut totdeauna pentru Ollănescu o puternică atragere; aici s'a format sub lumina sfaturilor celui alt al lui mare maestru, care a fost Ion Ghica.

«Mulți ani a stat în comitetul Teatrului Național din Capitală, ajutând cu sfatul său luminat și competent; ani întregi a adunat de prin ziare vechi și de prin arhive datele și științele, din cari a făcut întâia oară istoria teatrului la Români, lucrare cetită în Academie și publicată în Analele ei.

«A tradus pentru teatru scrieri dramatice din literaturile străine; a scris mat multe comedii originale și câteva compuneri festive. Toate acestea sunt îmbrăcate în cea mai armonioasă limbă, în cele mai elegante versuri.

« Activitatea aceasta și puterea talentului au pus curând pe Ollănescu între fruntașii literaturii românești, între cei dintâi artiști ai limbii noastre naționale, și l-au arătat pentru a-și ocupa locul în Academia Română. 14 ani a fost acolo farmecul colegilor prin vioiciunea spiritului și prin dulceața caracterului. Mulți ani, ne așteptam, cu tot dreptul, să mai răspândească între noi veselia sa plăcută - dar vorba lui Horațiu:

Au cum putea-vom prevedea primejdiile toate,

De cate stăm amenințați în orice oră poate ?

« Primejdia a venit și ni l-a răpit mult înainte de vreme !

« Trupul lui înalt și frumos a căzut, a încetat de a mai fi păstrătorul acelei scânteii sufletești, care răspândia și atrăgea în jurul lui Ollănescu acel curent de simpatie, care iute creștea și se făcea iubire, prietenie. Scânteia aceasta a luminat frumos și, ștergându-se acum dintre noi, lasă în urmă-i fășia luminoasă, care va aminti mulți ani pe iubitul plecat dela noi și va fi mângâere pentru cei rămași cu sufletul cernit de jale.

« Fie-i țărâna ușoară ! »⁴⁵.

Memoria celui dispărut a fost evocată și în Raportul asupra lucrărilor făcute în 1907-1908, prezentat de către Dimitrie Sturdza, secretarul general al Academiei, în ședința din 11 martie 1908:

„« Acum de curând, la 20 Ianuarie, am pierdut dintre noi pe D. C. Ollănescu, membru în Secțiunea literară, ales la 11 Martie 1893.

« Ollănescu s'a stins în floarea vârstei. Aptitudinile sale literare și deosebitul farmec cu care știa ceti versuri și proză au atras asupra-i băgarea de seamă a unor bărbați, ca Ion Ghica și Alecsandri, cari l-au îndemnat și l-au încurajat la munca literară, și sub influența căroră și-a dezvoltat activitatea. Ollănescu - sub pseudonimul literar Ascanio - a scris pentru teatru, începând dela 1879 cu comedia: «Pe malul gârlei », și ani îndelungați a lucrat ca membru în comitetul teatral pentru înălțarea acestei instituțiuni de cultură. Prin lungi și migăloase cercetări, el a scos din arhive și din ziarele timpului istoria teatrului în țara noastră, într'o lucrare, care a fost publicată în Analele Academiei. Poeziile lui Ollănescu s-au distins totdeauna printr'o formă elegantă; iar satirele sale sunt o caldă biciuire, în spirit horațian, a unor rele apucături din vieța societății noastre contemporane.

«O mare, grea și bună muncă a îndeplinit Ollănescu, traducând românește Odele și Epodele lui Horațiu, precum și Arta poetică. Întâia oară poetul celei mai culte părți a societății din Roma lui August se prezintă publicului românesc în limba noastră. Greutățile de biruit erau foarte mari, din cauza deosebirii adânci între cele două culturi și cele două limbi, în care s'a scris originalul și în care trebuia făcută traducerea; și este firesc că adeseori poetul nostru - cum însuș spune - « va fi avut ocazia să-și șteargă fruntea umedă, când i se făcea ziuă pe câte o pagină » grea din această lucrare însemnată și anevoioasă.

«În D. C. Ollănescu am pierdut pe un coleg totdeauna afabil și un conlucrător totdeauna gata a face tot ce-i era în putință pentru prosperitatea Academiei.

⁴⁵ Ibidem, p. 67-68.

« Membrii prezenți în capitală au asistat cu toții la ceremonia înmormântării, iar colegul nostru d-l I. Bianu a ținut cuvântarea funebră »⁴⁶.

Din păcate, după moartea sa, generațiile care au urmat au început să-l uite și astăzi, chiar în urbea natală, foarte puțini sunt cei care au auzit sau știu câte ceva despre primul academician al Vrancei. Pe nedrept, omul de cultură Dumitru C. Ollănescu-Ascanio a fost aruncat în uitare.

Uitarea nu poate fi o fatalitate. Nici în viață și nici, cu atât mai mult, în istorie.

Pe bună dreptate, Cella Delavrancea, fiica lui Barbu Ștefănescu și răsăfăta lui Caragiale, care o poreclise „Aghiuță”, scria: „*Timpul întinde asupra amintirilor uitarea, cu prinosul ei de alinare. Unele, însă, rămân nestrămutate și vii în imobilitatea lor de piatră*”⁴⁷.

Fiecare generație are obligația de a-și întoarce privirea spre trecut. Așa, și numai așa, își redescoperă rădăcinile, își înțelege locul și rolul ei în mersul istoriei, își asumă propriile îndatoriri față de acest trecut din care-și soarbe parte din energia spirituală a existenței sale.

Parte a generației prezente, dat fiind statutul de cercetător de istorie, la întâlnirea cu faptele și creația omului de cultură Dumitru Constantin Ollănescu-Ascanio, cu nedreapta uitare așternută pe chipul său, am înțeles că restituirea personalității sale este nu numai o datorie, ci și o necesitate a prezentului.

Focșanilor și strălucirii diademei sale istorice trebuie să li se adauge și această nestemată a spiritualității, rătăcită în negura uitării.

Cu cât pătrundem mai adânc în noianul mărturiilor și documentelor vremii, cu cât conturul personalității lui Dumitru Constantin Ollănescu-Ascanio devenea mai adânc săpat în istoria și cultura neamului, cu atât stăruia mai mult întrebarea: de unde au izvodit resursele umane și intelectuale ale acestei personalități ?

În final, răspunsul a venit de la sine: epoca în care s-a născut, s-a format, a muncit și a creat – epoca redeșteptării naționale, epoca împlinirii de idealuri ale neamului – 1848 – 1859 – 1866 – 1877; mediul familial și formativ, cu oameni părtași și făuritori de istorie; statornicia simțământului de apartenență la Focșanii aflați prin evenimente și simbolistică, în miezul evenimentelor, izvor de trăinicie a iubirii de neam, de țară, care l-a stăpânit întreaga-i viață.

Marilor personalități pe care Focșanii i-au dăruit Neamului - Ioan Mincu, Duiliu Zamfirescu, Anghel Saligny, Gheorghe Gh. Longinescu, Ștefan Gh. Longinescu ș. a. - adăugăm, acum, pe suportul mărturiei documentare, și pe Dumitru Constantin Ollănescu-Ascanio.

* * *

Domnul **Corneliu-Horia DUMITRESCU** este doctor în istorie și directorul Muzeului Vrancea.

Născut la București, a urmat cursurile Liceului „Gheorghe Lazăr”, Facultatea de Istorie a Universității din București. La terminarea facultății (1972), a fost repartizat ca profesor de istorie la Școala Colacu, Valea Sării, Județul Vrancea.

După 10 ani de profesorat, a ocupat mai multe funcții oarecum pasagere, în domeniul culturii, pentru ca în anul 1988 să devină muzeograf principal la Complexul Muzeal al Județului Vrancea, iar din februarie 1990, directorul acestei instituții, funcție pe care o ocupă și în prezent.

Este autor, coautor și coordonator al unui număr de 64 de volume și 150 de studii și articole de specialitate.

Pentru activitatea sa științifică, a primit mai multe premii academice interne și internaționale, între care amintim:

⁴⁶ *Ibidem*, pp. 90- 91.

⁴⁷ *Amintiri despre Caragiale*, Antologie și prefață de Șt. Cazimir, Editura Minerva, București, 1972, pp. 59-60.

Premiul „*Mareșalii României*” acordat de către Revista de Istorie Militară pentru lucrarea „*Ion Antonescu și Războiul de Reîntregire a Neamului*” (1998); Premiul Internațional „*Lucian Roșu*” ediția I, acordat de către Fundația Prof. Dr. Lucian Roșu. Universitatea din Michigan, Kalamazoo – Academia Română. Centrul de Istorie și Civilizație Europeană Iași – Universitatea Craiova. Centrul de Studii ale Relațiilor Internaționale (1999); Decorat cu Ordinul „*Meritul Cultural*” în grad de Cavaler (Decret nr. 1094 / 10 XII 2004); Premiul „*Alexandru D. Xenopol*” acordat de către Societatea de Științe Istorice din România pentru lucrarea „*Stațiunile balneoclimaterice vrâncene Vizantea și Soveja*” – 2007; Premiul „*Gheorghe Buzatu*” acordat de către Academia Oamenilor de Știință din România pentru lucrarea „*Cronica Vrancei*” – 2012; Premiul „*Dimitrie Cantemir*” acordat de către Academia Oamenilor de Știință din România pentru lucrarea „*Comisia Centrală de la Focșani. 10 mai 1859 – 12 februarie 1862*”- 2015; Diplomă acordată de către Decanul Grupului Diplomatic latino-american în semn de recunoștință pentru contribuția la cunoașterea lui José Martí (1995); Diplomă de onoare acordată de către Oficiul Național pentru Cultul Eroilor (2008); Diplomă de merit acordată de către Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza” Focșani pentru colaborarea în proiectul „*Focșanii în parfum de epocă*”, în anul școlar 2008-2009; Diplomă de onoare pentru susținerea și promovarea activității Cercului Militar Focșani (2012); Diploma omagială decernată de Primăria Municipiului Focșani cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la unificarea administrativă din 6-10 iulie 1862 (2012); Diploma de onoare oferită cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la inaugurarea Bibliotecii Publice din Focșani (2012).

Este afiliat la următoarele entități științifice și academice: Membru al Biroului Executiv al Societății de Științe Istorice din România (2003-2011); Membru al Clubului Istoricilor „Nicolae Iorga” (2006); Membru onorific al Centrului de Istorie și Civilizație Europeană Iași (1998); Membru asociat (2010), membru corespondent (2017) al Academiei Oamenilor de Știință din România.

Este citat în: *Bibliografia istorică a României*, vol. IX, X; *Anuarul istoriografic al României*, Editura Argonaut, Cluj-Napoca; Acad. Florin Constantiniu - „*Magnificul din Focșani*, în *Național*, Sâmbătă, 18, Duminică, 19 Iulie 1998, p. 8.; Valeriu Anghel, Alexandru Deșliu, „*Vocație și destin. 600 fișe – portret pentru un tablou spiritual - istoric al județului Vrancea*”, Editura Terra, Focșani, 2000, p. 116; „*Enciclopedia personalităților din România*”, Editura Hübners Who is Who, ediția a IV- a, 2009, p. 492; „*Convergențe istorice și geopolitice. Omagiu Profesorului Horia Dumitrescu*”, Coordonatori: Conf. univ. dr. Stela Cheptea și Prof. univ. dr. Gheorghe Buzatu, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2009; „*Omul zilei*” declarat de către *Jurnalul Național*, Luni, 24 august 2009; Petre Abeaboeru, Ioan Potop, „*Valea Sării – străveche vatră vrâncenescă*”, Editura Terra, Focșani, 2013, p. 267-269; Stela Cheptea, „*Istoricul vrâncean*”, în *Pro Saeculum. Revistă de cultură, literatură și artă*, Anul XIII, nr. 7-8 (99 - 100), 15 octombrie – 1 decembrie 2014, p. 214.

